

**HÃY SỐNG PHỤC VỤ VÀ YÊU
THƯƠNG ĐỂ TƯƠNG NHỚ ĐẾN
CHÚA GIÊSU**

Thứ Năm Tuần Thánh

Thánh lễ Tiệc Ly

(Xh 12:1-8.11-14; 1 Cr 11:23-26; Ga
13:1-15)

Phụng vụ hôm nay đưa chúng ta vào Tam Nhật Thánh. Trong ba ngày này, chúng ta sẽ tưởng niệm những biến cố quan trọng nhất trong mầu nhiệm Vượt Qua của Đức Giêsu Kitô. Phụng vụ hôm nay tưởng nhớ hai biến cố quan trọng sau đây: Chúa Giêsu rửa chân cho các môn đệ và Ngài thiết lập Bí Tích Thánh Thể. Đây là hai hành động không thể tách rời của một tình yêu tuyệt đối và vô điều kiện của Thiên Chúa được biểu lộ nơi Đức Giêsu Kitô: đây là một tình yêu phục vụ và trung thành, một tình yêu tự hạ và luôn hiện diện với người mình yêu. Với ước nguyện đạt được tình yêu như thế, chúng ta cùng nhau để Lời Chúa hướng dẫn chúng ta trong ngày đầu tiên của Tam Nhật Thánh.

Bài đọc 1 hôm nay trình bày cho chúng ta những chỉ thị của Thiên Chúa mà dân Do Thái phải thực hiện để chuẩn bị cho bữa ăn Vượt Qua. Những chỉ thị này liên quan đến những điều sau:

Thứ nhất, ngày giờ cử hành bữa ăn: “Tháng này, các ngươi phải kể là tháng đứng đầu các tháng, tháng thứ nhất trong năm. Hãy nói với toàn thể cộng đồng Israel: Mùng mười tháng này, ai nấy phải bắt một con chiên cho gia đình mình, mỗi nhà một con. Nếu nhà ít người, không ăn hết một con, thì chung với người hàng xóm gần nhà mình nhất, tùy theo số người. Các ngươi sẽ tùy theo sức mỗi người ăn được bao nhiêu mà chọn con chiên” (Xh 12:1-4). Hành động chọn thời gian để cử hành bữa ăn Vượt Qua ám chỉ đến việc Thiên Chúa là chủ thời gian và Ngài là Đấng điều khiển mọi sự xảy ra trong thời gian, nhất là những gì liên quan đến việc giải thoát con người khỏi ách nô lệ của tội lỗi. Nói cụ thể hơn, qua việc chỉ thị cho dân Israel về thời gian cử hành bữa ăn Vượt Qua, Thiên Chúa muốn nói với chúng ta rằng: Ngài chắc chắn sẽ giải thoát chúng ta khỏi đau khổ, nhưng điều đó xảy ra khi nào là ý của Ngài chứ không phải ý của chúng ta.

Thứ hai, điều kiện của lễ vật: “Con chiên đó phải toàn vẹn, phải là con đực, không quá một tuổi. Các ngươi bắt chiên hay dê cũng được. Phải nhốt nó cho tới ngày mười bốn tháng này, rồi toàn thể đại hội cộng đồng Israel đem sát tế vào lúc xế chiều, lấy máu bôi lên khung cửa những nhà có ăn thịt chiên. Còn thịt, sẽ ăn ngay đêm ấy, nướng lên, ăn với bánh không men và rau đắng” (Xh 12:5-8). Hình ảnh con chiên không tì ô được chọn làm lễ vật cho bữa ăn Vượt Qua, tượng trưng cho hình ảnh Chúa Giêsu, Con Chiên bị sát tế để máu của Ngài giải thoát chúng ta khỏi quyền lực thần chết.

Thứ ba, cách thức ăn: “Các ngươi phải ăn thế này: lưng thắt gọn, chân đi dép, tay cầm gậy. Các ngươi phải ăn vội vã: đó là lễ Vượt Qua mừng Đức Chúa” (Xh 12:11). Hành động ăn vội vàng này nhắc nhở chúng ta về việc phải nhanh chóng quay trở về với Chúa để xin người giải thoát chúng ta khỏi nô lệ của tội lỗi.

Thứ tư, hiệu quả của máu chiên và việc thiết lập lễ Vượt Qua: “Đêm ấy Ta sẽ rào khắp đất Ai-cập, sẽ sát hại các con đầu lòng trong đất Ai-cập, từ loài người cho đến thú vật, và sẽ trị tội chư thần Ai-cập: vì Ta là Đức Chúa. Còn vết máu trên nhà các ngươi sẽ là dấu hiệu cho biết có các ngươi ở đó. Thấy máu, Ta sẽ vượt qua, và các ngươi sẽ không bị tai ương tiêu diệt khi Ta giáng hoạ trên đất Ai-cập. Các ngươi phải lấy ngày đó làm ngày tưởng niệm, ngày đại lễ mừng Đức

Chúa. Qua mọi thế hệ, các ngươi phải mừng ngày lễ này: đó là luật quy định cho đến muôn đời” (Xh 12:12-14). Chúng ta thấy rõ ở đây, chính máu chiên bô trên cửa cứu dân Israel khỏi “tai ương tiêu diệt.” Máu chiên trong bữa ăn Vượt Qua là hình ảnh của Máu Thánh Chúa Giêsu đổ ra để tẩy rửa chúng ta sạch hết tội lỗi. Đây là Máu Thánh của Giao Ước mới mà Thánh Phaolô nói đến trong bài đọc 2 hôm nay.

Bài đọc 2 được các học giả Kinh Thánh xem là bản văn “cổ nhất” trình bày cho chúng ta về việc Chúa Giêsu thiết lập Bí Tích Thánh Thể. Những lời được ghi lại bởi Thánh Phaolô trở thành lời truyền phép mà chúng ta thường nghe trong mỗi thánh lễ. Điểm quan trọng nhất trong bài đọc 2 mà chúng ta thường không để ý đến là câu mà Chúa Giêsu mời gọi chúng ta: “‘mỗi khi uống, anh em hãy làm việc này, mà tưởng nhớ đến Thầy.’ Thật vậy, cho tới ngày Chúa đến, mỗi lần ăn Bánh và uống Chén này, là anh em loan truyền Chúa đã chịu chết” (1Cor 11: 25-26). Khi đọc những lời này, chúng ta thường nghĩ rằng Chúa Giêsu muốn chúng ta lập lại nghi thức bẻ bánh, tức là nghi thức trong phụng vụ Thánh Thể. Điều này không sai. Nhưng khi Chúa Giêsu nói những lời này, Ngài muốn chúng ta “làm việc này,” tức là phải đổ máu mình ra cho anh chị em mình: chồng hy sinh cho vợ, vợ hy sinh cho chồng, cha mẹ hy sinh cho con cái, con cái hy sinh cho cha mẹ và cho nhau, v.v. Chính qua những hy sinh nhỏ bé hằng ngày mà chúng ta “loan truyền Chúa đã chịu chết” cho chúng ta để rồi đến phiên mình, chúng ta cũng chết cho anh chị em của mình.

Bài Tin Mừng hôm nay tập trung vào hành động rửa chân của Chúa Giêsu cho các môn đệ của Ngài. Chúng ta nhận ra lối viết quen thuộc của Thánh Gioan, đó là lối viết theo nghệ thuật “sân khấu Hy Lạp.” Trong vở kịch “Rửa Chân,” Chúa Giêsu là trung tâm và nhân vật chính. Vở kịch này gồm 4 “màn chính” sau:

Màn 1: Người dẫn nói về “giờ” của Chúa Giêsu: “Trước lễ Vượt Qua, Đức Giêsu biết giờ của Người đã đến, giờ phải bỏ thế gian mà về với

Chúa Cha. Người vẫn yêu thương những kẻ thuộc về mình còn ở thế gian, và Người yêu thương họ đến cùng” (Ga 13:1). Thánh Gioan cho chúng ta hay “giờ” của Chúa Giêsu là gì. Tuy nhiên, điểm quan trọng nhất trong “giờ” của Chúa Giêsu là Ngài tỏ cho chúng ta biết rằng Ngài yêu chúng ta với một tình yêu không thay đổi, Ngài yêu chúng ta “đến cùng.” Tình yêu trung thành được Chúa Giêsu diễn tả trong “giờ” của Ngài là tình yêu mà ai trong chúng ta cũng khao khát và tìm kiếm trong một thế giới đang khuyến khích một lối “yêu thương mang tính ăn liền và thực dụng.” Trong “màn” thứ nhất này, chúng ta được mời gọi nhìn lại đời sống yêu thương của chúng ta: chúng ta đã thực sự “yêu thương những ai thuộc về chúng ta, và yêu thương họ đến cùng” như Chúa Giêsu đã yêu thương chúng ta không?

Màn 2: Người dẫn kể về hành động rửa chân cho các môn đệ của Chúa Giêsu: Chúng ta thấy trong màn này, Giuđa được giới thiệu là người bị ma quỷ gieo vào lòng ý định nộp Chúa Giêsu. Điều này nói lên ý nghĩa rửa chân của Chúa Giêsu, đó là rửa chúng ta khỏi những điều mà ma quỷ đã gieo vào trong cuộc sống của chúng ta để chống lại Thiên Chúa qua việc nộp Chúa Giêsu. Chúa Giêsu bắt đầu việc rửa chân trong thinh lặng. Hành vi rửa chân là hành vi của một người tội tở. Tuy nhiên, điểm chúng ta cần lưu ý trong hành động rửa chân của Chúa Giêsu là: “Người đứng dậy, rời bàn ăn, *cởi áo ngoài ra*, và lấy khăn mà thắt lưng” (Ga 13:4). Hành vi “cởi áo ngoài ra” nói lên sự tự hạ của Chúa Giêsu: Ngài cởi bỏ vinh quang và danh dự của Ngài; Ngài cởi bỏ những danh hiệu của Ngài để trở nên người tội tở của Thiên Chúa. Qua cử

chỉ này, Chúa Giêsu nhắc nhở chúng ta về lời dạy của Ngài về quyền bính: Ai muốn làm lớn thì phải trở thành người phục vụ mọi người. Nói cách khác, qua hành vi “cởi áo ngoài ra,” Chúa Giêsu mời gọi chúng ta cởi bỏ con người cũ của mình, cởi bỏ con người chạy theo “đanh dục và vinh quang” của con người, cởi bỏ con người luôn muốn người khác phục vụ mình, để mặc lấy con người mới trong Chúa Giêsu, hầu trở nên tôi tớ phục vụ mọi người.

Màn 3: Cuộc đối thoại giữa Chúa Giêsu với Phêrô: Đây là một điều khác thường, vì trong Tin Mừng Thánh Gioan, Chúa Giêsu là Người luôn đi bước trước để bắt đầu câu chuyện với người khác, nhưng trong trường hợp này, Phêrô lại là người bắt đầu câu chuyện bằng một câu hỏi. Thực ra, câu hỏi của Phêrô không phải là câu hỏi, nhưng là một diễn tả của thái độ kinh ngạc và “không hiểu” về hành động rửa chân các môn đệ của Chúa Giêsu. Điều này nói cho chúng ta rằng: Nhiều lần trong cuộc sống, cũng như Phêrô, chúng ta cũng ngạc nhiên về những điều Thiên Chúa đã làm cho chúng ta vì chúng vượt quá trí hiểu của chúng ta. Trong cuộc đối thoại với Phêrô, chúng ta thấy Phêrô rơi vào hai thái cực: “Thầy mà rửa chân cho con, *không đời nào con chịu đâu!*” (Ga 13:8) và “vậy, thưa Thầy, *xin cứ rửa, không những chân, mà cả tay và đầu con nữa*” (Ga 13:9). Đứng trước thái độ “quá khích” của Phêrô, Chúa Giêsu đưa ông về “vị trí trung dung”: “Ai đã tắm rồi, thì không cần phải rửa nữa; toàn thân người ấy đã sạch” (Ga 13:10). Chỉ trong thái độ trung dung này mà Phêrô mới “được chung phần” với Chúa Giêsu (Ga 13:8). Chúng ta tự hỏi: “phần” mà Chúa Giêsu nói đến ở đây là gì? Chúa Giêsu cho chúng ta biết điều này trong những lời sau: “Nếu Thầy đi dọn chỗ cho anh em, thì Thầy lại đến và đem anh em về với Thầy, để Thầy ở đâu, anh em cũng ở đó” (Ga 14:3); và “Lạy Cha, con muốn rằng con ở đâu, thì những người Cha đã ban cho con cũng ở đó với con, để họ chiêm ngưỡng vinh quang của con, vinh quang mà Cha đã ban cho con, vì Cha đã yêu thương con trước khi thế gian được tạo thành” (Ga 17:24). Như vậy, “phần” mà Chúa Giêsu nói đến chính là vinh quang Nước Trời.

Màn 4: Chúa Giêsu rửa chân của Ngài: việc Thầy mới làm không? Anh em gọi ‘Chúa,’ điều đó phải Thầy là Thầy, là là Chúa, là Thầy, mà em, thì anh em cũng nhau. Thầy đã nêu

để anh em cũng làm như Thầy đã làm cho anh em” (Ga 13:13-15). Thật rõ ràng, hành động rửa chân các môn đệ của Chúa Giêsu là để nêu gương cho họ [và cho chúng ta], để họ cũng rửa chân cho nhau. Chúng ta lặp lại điều này trong mỗi thánh lễ Rửa Chân vào chiều Thứ Năm Tuần Thánh và chúng ta vui thích trong việc chứng kiến nghi thức này. Chúng ta quên mất điều Chúa Giêsu mời gọi chúng ta: Hãy rửa chân cho người khác như Thầy rửa chân cho anh em. Rửa chân cho người khác thôi sao? Quá dễ! Thật vậy, nếu chúng ta không hiểu hết bối cảnh của việc rửa chân thì chúng ta thấy lời mời gọi của Chúa Giêsu quá dễ để thực hiện. Tuy nhiên, chúng ta phải biết rằng việc rửa chân của Chúa Giêsu cho các môn đệ không phải là chuyện dễ. Chúng ta thấy có hai tên được nêu lên trong bài Tin Mừng hôm nay, đó là Giuđa Iscariôt và Phêrô. Đây không phải là điều ngẫu nhiên, nhưng là có chủ đích vì đây là tên của một người sẽ nộp Chúa Giêsu và người kia sẽ chối Chúa Giêsu [10 người còn lại sẽ bỏ Chúa Giêsu]. Trong bối cảnh này, chúng ta mới hiểu được chiều sâu của lời mời gọi của Chúa Giêsu: “Anh chị em thấy, Thầy đã cúi xuống rửa chân cho ‘kẻ nộp thầy,’ cho kẻ ‘chối thầy,’ và cho những kẻ ‘bỏ thầy mà chạy,’ vậy anh chị em cũng học nơi Thầy mà rửa chân cho những người đã “nộp,” đã “chối,” và đã “bỏ” anh chị em.” Đây chính là ý nghĩa của phụng vụ hôm nay.

giải thích hành động “Anh em có hiểu cho anh em Thầy là ‘Thầy,’ là lắm, vì quả thật, Chúa. Vậy, nếu Thầy còn rửa chân cho anh phải rửa chân cho gương cho anh em,

Chúng ta được mời gọi để phục vụ, yêu thương, tha thứ và hiện diện với những người đã làm cho chúng ta đau khổ.